

Nadir eserler de sanal dünyada

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü'ne bağlı Atatürk Kitaplığı'nda bulunan Arapça, Farsça ve Osmanlı Türkçesi ile basılmış 40 bin nadir eser, dijital ortama aktarıldı. Elyazması eserlere, 'katalog.ibb.gov.tr' internet adresinden ücretsiz ulaşılabilecek.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, yazma eserlere ulaşmak isteyip de mekân ve zaman engeline takılan araştırmacılar için yeni bir projeyi hayata geçirdi. Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü'ne bağlı Atatürk Kitaplığı'nda bulunan Arapça, Farsça ve Osmanlı Türkçesi ile basılmış 40 bin nadir eser, dijital ortama aktarılarak araştırmacıların hizmetine sunuldu. Eserlerin kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve hizmete sunulması, hazırlıkları 12 ay süren proje ile basılı kültürel mirasın korunması, erişiminin kolaylaştırılması ve gelecek nesillere aktarılması amaçlanıyor.

Kitapların yıpranmasının da önüne geçecek bu projenin ilk adımları 1998 yılında atılmış. İlk olarak, Atatürk Kitaplığı süreli yayınlar koleksiyonunda bulunan gazete ve dergilerin dijital ortama aktarılmasına başlanmış ve 2004 yılında teknik imkanların da güçlendirilmesiyle bu çalışmalar hız kazanmış. Böylece kütüphane koleksiyonunda bulunan Osmanlı dönemine ait süreli yayın, albüm, kartpostal, yazma ve gravürlerden oluşan 11 bin 500 görüntü okuyucuya sunulmuş.

Bir yıl önce hayata geçirilen ve İstanbul Kalkınma Ajansı'nın da desteğiyle gerçekleşen proje ile elyazması tarihi eserler kullanıma açılmış oldu. Proje kapsamında taranarak internet ortamına aktarılan en eski eser Orhan Gazi dönemine ait, 1324 yılında basılmış Osmanlı'nın yazılı ilk belgelerinden Mekece Vakfiyesi. Bunun dışında, Avrupa'da basılmış ilk kitaplardan olan İbni Sina'nın 1593 tarihli el-Kanun fi't-Tıbb, 1594 yılında Roma'da basılmış Nasırüddin et-Tusi'nin Kitab-ı Tahrir-i Usûl-i Oklides'i ve Osmanlı-Türk matbaalarında basılmış ilk eser, 31 Ocak 1729 tarihli Vankulu Lugatı da bulunuyor.

'GEÇMİŞİN SANDIĞINI ARALADIK'

Proje Koordinatörü Selçuk Aydın, Atatürk Kitaplığı'ndaki nadir eserlerin birçoğunun sadece bu kütüphanede bulunduğunu belirtiyor. Proje sayesinde, bilinmeyen birçok yazar ve bilim insanı da tanınır hale gelebilecek Aydın'a göre: "Mesela bir okurumuz Şükufe Nihal Hanım'ın Osmanlıca kitaplarını çevirerek onları yeniden piyasaya sundu. Böylece onunla ilgili kitaplar, makaleler gibi birçok yan ürün de yayımlandı." Aydın, nadir eser sayılan bu kitaplar arasında şiir, roman gibi edebi türlerin yanında, bilimsel kitaplar, ders kitapları, eğitim tarihi ve savaşları anlatan kitaplar olduğuna değiniyor ve bilinmezlik zırhı içinde bulunan bu kitapları, depolarda okuyucusunu beklemekten kurtardıklarını söylüyor: "Geçmişin sandığını araladık ve onları bilinir ve görünür hale getirdik!"

Atatürk Kitaplığı, bünyesinde yaklaşık 350 bin adet eser bulunduran geniş bir kütüphane. Bu kitaplardan 5 bini yazma, 70 bini basılmış olmak üzere 75 bini de nadir eser. 3 bin 500 Arapça, 500 Farsça, 36 bin Osmanlıca eser taranarak okurların istifadesine sunuldu. Yakın zamanda da Latin harfli 30 bin nadir kitap, araştırmacıların hizmetine sunulacak. Yazma eserlere 'katalog.ibb.gov.tr' adresinden ücretsiz olarak ulaşılabilir. (0212 249 09 45)

2013-02-10

Muhabir: ZEHRA ONAT - İSTANBUL